

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicații oficiale, concurse, edict etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl</p>	<p>Corespondințele sînt a se adresa redacției „FÓIA DIECESANĂ“ ; eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
--	---	---

PARTEA OFICIALĂ.

Consistoriul diecesan al diecesii Caransebeșului în ședința senatului școlar, ținută Vineri în 16/28. Noembrie a. c. a înțarit definitiv următoarele alegeri de învățători la școlile noastre confesionale gr. or. și anume:

Sub Nr. 2847. alegerea lui **Simeon Ionașiu** de învățătoriu la școala din **Margine cu filia Zoranii**, în protopresviteratul **Făgetului**.

Sub Nr. 2858. alegerea lui **Vasilie Bojincă** de învățătoriu și a **Iulianeii Firca** de învățătoare la școala din **Biniș**, ppviteratul **Orăviții**.

Sub Nr. 3021. alegerea lui **Sofroniu Andrițoiu** de învățătoriu la școala din **Petrilova**, în ppviteratul **Bisericii-Albe**.

Sub Nr. 3035. alegerea **Marteii Diaconovicu** de învățătoare la școala din **Ghilad**, ppviteratul **Ciacovii**.

Sub Nr. 3178. alegerea lui **Valeriu Bălan** de învățătoriu la școala din **Dragșina**, în ppviteratul **Jebelului**.

Sub Nr. 3234. alegerea lui **George Răbăgia** de învățătoriu la școala din **Petroasa** și la cea din **Crivina**, în ppviteratul **Făgetului**.

PARTEA NEOFICIALĂ.

Regulament

pentru conferințele institutorilor absolvenți ai școlii normale (pedagogice) de institutori) din Bucuresci.*

D. V. Gr. Borgovan, profesor de pedagogie la școala normală de institutori în Bucuresci, însărcinat de ministerul de culte și de învățămîntul public din România de a elabora un regulament pentru conferințele practice ale normaliștilor (pedagogilor) absolvenți, a redigiat și înaintat ministerului „Regulamentul“ ce urmează mai jos și totdeodată îl publică în revista pedagogică „*Lumină pentru toți*“, cu scop ca, cei interesați luând cunoștință despre el, să-și poată face observările relative, de cari după împregiurări, se va ținea socoteală.

Art. 1. — Toți institutorii absolvenți ai Școlii Normale de Institutori din Bucuresci formează un corp moral: „Societatea tinerilor institutori,“ sub auspiciile ministerului cultelor și instrucțiunii publice.

Art. 2. — Ceialalți institutori pot intra și dînsii în această societate, dacă îndeplinesc obligațiunile specificate mai jos.

Art. 3. — Institutorii tineri, din fie-care oraș din țară, formează tot atâtea secțiuni ale *Societății tinerilor institutori*.

Art. 4. — Scopul societății este să țină pe membrii săi în raport (legătură) cu școala normală de institutori: va să zică să-și țină în curentul și la nivelul dezvoltării, ce o iau din zi în zi științele pedagogice didactice.

Art. 5. — Ca mijloace pentru ajungerea acestui scop se pot indica:

a) Fie-care membru este obligat să aibă toate manualele didactice după care se fac cursurile la școala normală, precum și o revistă pedagogică.

*) Învățători la școlile din orașe.

b) Membrii societății se întrunesc în conferințe săptămânale, lunare, generale și anuale. Absențele nemotivate dela conferințe se consideră întocmai ca cele dela prelegerile din clasă; prin urmare trag după sine reținerea corespunzătoare din leafă.

Art. 6. — Societatea se dirige prin directorii dela școala normală de institutori și cea de aplicație; iar secțiunile (art. 2.) prin un president și un secretariu, aleși de membrii acestor secțiuni (dintră dâșii).

Art. 7. — Conferințele săptămânale se țin Sâmbătă seara; cele lunare în Sâmbăta întâia a fie-cărei luni; cele semestriale la finele fie-cărui semestru, iar cele anuale odată întră 1—4 Sept.

Art. 8. — Caracterul acestor conferințe este curat pedagogico-didactic, interzise fiind discuțiile de ori-ce altă natură. Secretariul dresază asupra fie-cărei conferințe un proces verbal, care rămâne în archiva școlăi.

Art. 9. — În conferințele săptămânale membrii fac raport mai întâu asupra materiei de învățământ, ce a parcurs în săptămâna cutare din toate obiectele de studiu conform cu programa analitică a școlăi lor. Apoi câte unul dintră membri, după o ordine stabilită prin înțelegere comună, expune metodu, ce a urmat în predarea lecțiilor: exemplele, de cari s'a servit, regulile, ce a format și aplicațiunile, ce a făcut. Fie-care poate ceti câte o schiță caracteristică asupra unui elev din clasa sa: se pot face resumate de scrieri pedagogice, recenziuni de articole, de cărți, de reviste, etc.

În ceea ce privește partea disciplinară se supun apretierilor și desbaterilor conferinței abaterile (cari au avut loc în decursul săptămânei) dela ordinea și disciplina școlară impuse de regulamentul în vigoare al școlălor primare urbane.

În aceste conferințe fie-care membru are dreptul, ba este chiar obligat să-și expună liber: experiențele, părerile, proiectele, dificultățile, diferințele și cazurile disciplinare relative la școala sa.

Art. 10. — Materialul pentru conferințele săptămânale și-l pregătesce fie-care membru în decursul săptămânii. În scopul acesta fie-care institutor își face zilnic preparațiile sale înscris într'un caet anume. În acela își notează toate impresiunile, observațiunile ce le poate face în decursul prelegerii, precum și hotărârile, ce a luat la sfârșitul lecțiunii, după ce s'a examinat pe sine întră cât a putut observa prescripțiunile pedagogice și didactice.

Într'un caet sau registru special va nota ori-ce observație asupra caracterului școlărilor și a tratării lor.

Art. 11. — Tinerii institutori din capitală asistă odată la 2 săptămâni la conferințele dela școala normală după o ordine stabilită la începutul anului școlăriu de către direcția școlăi de aplicație.

Art. 12. — Institutoriil absolvenți ai școlăi normale, numiți sau cari se vor numi în județe vor

fi inspectați în clasele lor de 3—4 ori pe an de către directorii Școlăi Normale și al școlăi de aplicație. — Domniil directori vor putea cere dela institutori să țină o lecție de probă înainte lor, după normele prevăzute la art. următoriu (13).

În timpul inspecțiilor ambiil directori vor avea diurna pentru cheltueli de dislocare, pe lângă care în provincie vor avea bilete de liber parcurs.

Art. 13. — În fie-care lună se ține din materia, ce este la rënd din programa analitică a școlăi, lecție de probă la fie-care școala urbană în capitală și orașele din provincie, unde funcționează cel puțin 2 institutori normalisti. La această lecție asistă toți membrii secțiunii respective criticând'o în modul obicnuit la școala normală. Lecția o țin institutoriil după o ordine mai dinainte stabilită.

Art. 14. — În fie-care întrunire semestrială biroul face un raport asupra conferințelor săptămânale și lunare, în care resumează hotărârile luate în acele conferințe. Apoi se citesc una sau doue disertațiuni din sciințele pedagogice (psichologie aplicată, pedagogie și didactică).

Art. 15. — Conferențiaril și materia conferinței se desemnează de birou în întrunirea precedentă. Ordinea acestor lucrări se va stabili astfel, ca pe fie-care institutor să-l ajungă rândul odată. Ordinea conferințelor terminată se începe din nou.

Art. 16. — Conferințele teoretice și lecțiile de probă sunt urmate totdeauna de critice relative. Critica conferinței se încredințează unei anumite comisiunii. Aceasta va raporta în scris adunării întră cât conferențiaril a observat în espunerea sa regulile logice și principiile didactice sau metodice: va să zică critica trebuie să fie fundată pe rațiuni psihologice, să nu fie numai un efect al întâmplării și dorinții. Să fie obiectivă, sinceră, adevărată, amicală, cuviincioasă și instructivă, arătând dacă disertația e defectoasă, unde? pentru ce? și cum putea fi?

La începutul, în decursul și la finele fie-cărei lecțiunii de probă se vor esecuta de către elevi câte un cântec potrivit cu împrejurările școlăi respective.

La critica lecției de probă întâu are cuvântul propunătoriu. Dinsul comunică observațiile ce și le-a făcut el însuși asupra lecției sale în decursul acesteia. După aceasta, urmează critica colegilor sei. Presidentul provoacă pe unul sau pe altul dintră membri, ca să-și facă observațiile relative la învățământ și disciplină. Propunătoriu răspunde criticelor făcute apărându-se și motivând procederea urmată de el. În sfârșit, președintele resumează și completează observațiunile făcute, enunțând rezultatul lecțiunii.

Art. 17. — Indicațiile speciale la facerea criticei pot fi următoarele:

1. Ce loc ocupă și ce importanță are lecția respectivă în programa de studii a clasei cutare?

2. Tot ce a spus propunătorul a fost adevărat din punct de vedere real al învățământului?

3. S'a observat proporția, care trebuie să existe între întinderea lecțiunii și timpul în care trebuie să se facă ($\frac{3}{4}$ oară)?

4. Dispoziția și aranjarea lecției a fost clară? Materia potrivit distribuită?

5. Învățământul a fost intuitiv? și prin ce mijloace? s'a realizat intuițiunea?

6. S'a făcut analiza și sinteza reală, logică sau rațională?

7. S'a deprins în de ajuns cunoștințele desfășurate? S'a imprimat bine în memorie? Ce s'a făcut pentru aplicația lor?

8. S'a aplicat forma de învățământ cea mai potrivită? S'au formulat bine întrebările? Cum s'au distribuit între școlări? Limbajul propunătorului a fost clar, precis, scurt? Cum s'a aprepțiat răspunsurile școlarilor?

9. Ce este de zis asupra procedurii analitice sintetice, inductive, deductive, etc.?

10. Ce exemplu s'au adus? Care se puteau aplica mai nimerit?

11. Cum a fost tonul, poziția și manierile propunătorului?

12. Care a fost atitudinea copiilor?

13. Cum a fost disciplina, atențiunea, liniștea școlarilor?

14. A fost propunătorul atent la greșelile copiilor, sau a trecut ceva cu vederea?

15. Ce poate zice asupra succesului final al lecției?

Art. 18. — Conferințele semestriale ducăză o zi, și se încep la 8 oare cu o prelegere practică. (Art. 13). Aceasta nu ține mai mult decât lecțiile obișnuite. Apoi urmează critica. Dup' amezăzi se continuă cu citirea disertațiilor sau a altor lucrări relative și cu expedierea afacerilor curente ale secțiunii (bunăoară. a constata dacă membrii au cărțile necesare, preparații, reviste, etc.).

Art. 19. — Procesele-verbale (în copie) asupra întrunirilor semestriale se vor înainta direcțiunii școlii normale în București, cel mult până la 1-iu Iulie al fie-cărui an.

Art. 20. — Cu ocazia examenelor de finele anului, direcția școlii normale poate trimite delegații speciali cari vor asista la examene și vor trebui să raporteze asupra lor (examenelor).

Art. 21. — Conferința sau întrunirea anuală se poate ținea în ori-ce oraș, în care funcționează doi institutori absolvenți ai școlii normale.

Art. 22. — La toate întrunirile anuale sânt obligați a lua parte toți membrii „Soțietății tinerilor institutori”. În scopul acesta institutoriil vor primi bilete de liber percurs pe căile ferate cu ocazia întrunirii.

Art. 23. — Ședințele se încep cu serviciul divin la care institutoriil se presintă în corpore.

Adunarea o deschide președintele soțietății printr'un discurs potrivit; apoi se cetesce raportul general prin care se espune în liniamente generale întreaga activitate a membrilor în secțiunile lor; se țin (după împrejurări) conferințe de interes general pedagogico-didactice; se cetesc recensiuil asupra opurilor didactice; se discută tot felul de cestiuni școlare; relativ la înaintarea scopului soțietății; în fine se pot face excursiuni la locurile memorabile.

Art. 24. — La întrunirile soțietății, precum și la toate lucrările membrilor se vor invita prin presă, și vor lua parte toți iubitoriil de progres ai învățământului.

Art. 25. — Regulamentul acesta intră în vigoare îndată ce se aprobă de autoritățiile școlare superioare.

Modificări se pot face, însă după esperințele și necesitățiile, ce timpul le va aduce cu sine.

Dar aceste modificări se pot face numai în adunările anuale și la propunerea în scris a cel puțin a $\frac{1}{3}$ diu membriil ordinari. Modificările discutate și primite de adunarea generală se vor înainta autoritățiilor școlare superioare și numai după aprobare pot intra în vigoare.

Sântirea Lirei corului vocal român din Biserica-Albă.

O adevărată sərbătoare a fost în 3/15 și 4/16 l. c. pentru opidul Biserica-Albă sântirea lirei corului vocal român de acolo. Deși românii de aici formează în privința numărului, partea cea mai mică a locuitorilor, cu toate aceste ei prin înțeleapta atitudine a conducătoriilor lor, au sciut cu aceasta ocazie se însuflețească pe toți locuitoriil pentru scopul lor.

Îți era drag a privi icoana ce o presenta sərbarea aceasta. Și cum se nu, când vezi o mână de oameni cum sci ei să atragă cu farmec pe frații lor conlocuitori și să-i dispună ca împreună cu dênșii să se bucure de un moment, cu adevărat însemnat, cum a fost și sântirea lirei.

Conform programului publicat încă Sâmbătă în 3/15 l. c. se vedea o circulație neobișnuită pe strădele curate ale micului, dar plăcutului oraș. Bărbați îmbrăcați de sərbătoare pășeau cu vioiciune cătră locul destinat: „Burg”. De aici pe la 8 oare seara, au plecat câte 2, fiecare cu lampioane de diferite colori, cătră locuința valorosului președinte al corului vocal român Ioan M. Roșu, avocat.

Mulțime de oameni urmărea pe cântăreți. Ajungând la locuința amintită, mai întâiu corul vocal român întonă: „Cine trece Ottul mare”. Cuvintele bine accentuate ale acestei cântări eroice și melodia duioasă, a produs impresia ca și când s'ar cânta unui al doilea Tudor. Au cântat apoi corul: germân, sərbesc și al sodalilor, fie-care câte o cântare aco-

modată pentru serenadă, cu destul efect. După acestea, bravul avocat, Dl. *Dr. Aurel Novac*, cu cuvinte alese și bine simțite se adresa către meritatul președinte al corului român, care în decursul serenadei privea din fereastră frumoasa manifestație a omagiului ce i-se aducea. La acestea el răspunde cu căldură și emoțiune, mulțumind cu deosebire fraților Germani și Sârbi pentru ovația ce i-o fac nu atât lui cât mai vârtos Românilor și festivității lor.

Terminându-se serenada cu toții s'au reîntors carăși la Burg unde au pttrecut voios până târziu întră cântările corurilor adunate și întră sunetele frumoase ale capelei militare de acolo. Au vorbit mulți întră cari și Dl. Ioan M. Roșu, arătând ce farmec are cântarea cum împreună ea pe toți oamenii de inimă la olaltă, făcându-i să simțască una, să fie una. Așa au fost începutul acestei serbări, care în ziua următoare se desfășura și mai intensiv.

Duminecă în 4/16 l. c. la 10 oare a. m. adunându-se corurile menționale carăși la Burg, au plecat toate în frunte cu musica militară la biserica română gr. or. pentru-ca să asiste la actul principal al serbării, la sântirea lirei.

Lira fiind foarte frumos lucrată de un sculptor țeran român din Bérlice, al cărui nume regret că nu-l cunosc, și aurită având sirme late de mătășă în coloare roșie și vênătă, cari atárnă pe ea. Unul dintră membrii corului român, Dl. Bercian, îmbrăcat în haine țărănești, ducea mândra emblemă și simbol al armoniei.

Sânta liturgie a celebrat-o părintele *S. Nediciu*, parochul Bisericii-Albe, asistat de M. On. Dni *I. Tămășel* și *I. Roșu*, preoți din Vrană.

Localitatea bisericeii și așa micuță, acum era prea îngustă pentru de a putea cuprinde mulțimea participanților. Musica militară era postată înaintea bisericeii pentru de a face onorurile îndatinat. Responsoriile la liturgie le-a cântat corul studenților români dela gimnasiul de stat de acolo, cu destulă precisiune, ceea-ce fie amintit spre lauda lor cu atât mai vârtos, căci este doară unicul cor ce-l au studenții nostri în gimnasiile de stat din țeară. După actul sântirei părintele *Sofronie Nediciu* prin o vorbire aleasă și pătrunzătoare despre simbolul lirei, predă președintelui corului român lira, ca să o păstreze cu scumpătate. După acestea toate corurile prezente în frunte cu lira sântită și întră sunetele musiceii militare, au plecat în ordinea în care venise carăși îndărept la Burg.

La 2 oare p. m. s'a dat banchetul anunțat, la care au participat 81 de persoane. Dintre nobilități am putut vedea prezente pe primariul orașului Dl. Böhm, pe dechanul rom. cath. Dl. *Dr. Eisinger*, pe Dl. protopretor Pálfi, pe Dl. notariu public Niamesny, pe Dl. director al gimnasiului Gerevics ș. a. din loc, ear din afară pe Dl. *Dr. Godian*, notariu la tribunalul din Timișoara, ca fost membru al corului, pe Dl. învătătoru emerit, *Iosif Novac*, ca delegat al corului

comân din Oravița, pe Dni preoți din Vrană, *Iosif Tămășel* și *Pavel Roșu*.

Șirul toastelor foarte numeroase l-a deschis Dl. *Dr. Eisinger*, dechanul rom. cath. pentru Majestatea Sa regale. După acesta s'au rădicat mai multe întru sănătatea președintelui corului român Dni *I. M. Roșu*; apoi pentru frățietatea și armonia locuitorilor Bisericii-Albe. Dl. *Roșu* în mai multe rânduri a toastat pentru corurile germane și sârbese, pentru buna înțelegere, pentru mai mulți onorații cari prin prezența lor au rădicat nimbul serbării, mai departe, pentru delegații corurilor străine și pentru oaspeții străini. Demn de notat a fost toastul rădicat de *Dl. Niamesny*, notariu public, pentru poporul român pe care îl cunoaște bine oratorul, căci a trăit în mijlocul lui și drept aceea zice că nu va perî nici când, deoarece are putere de viață și stăruință în muncă. Frenetice aplause au însoțit acest discurs însuflețit a unui bătrân și credincios fiu al națiunei maghiare.

Seara au urmat concertul și după acesta petrecerea de joc.

Toate corurile au cântat cu destulă precisiune și rutină și au fost des aplaudate.

Corul român însă — fără de cea mai mică preocupăție — a întrecut pe toate. Aplausele după valsul cântat de el: „*La malurile Prutului*“, parcă numai voiau să încete; deși altecum puterea lui nu e așa mare, căci sânt numai 14 membri, dintre cari 5 sânt străini. Timbrul plăcut al vocilor lui și armonia sânt nimitoare. Tenoristul corului Dl. *Novacescu* ca și la alte ocași, așa acum a dat dovezi despre plăcuta lui voce. Frumșeța cântării românești așa de bine și de fidel o scie acest cor preda de transpune pe auzitori într'o adevărată stare de plăcere nespūsă și de emoțiune vie și însuflețită. Onoare membrilor lui!

„*Eată ziua triumfală*“ cu text ocasional executată de reuniunile de cântări a Germanilor, Sârbilor și Românilor a fost ascultată cu multă plăcere.

Jocul s'a început cu hora și a urmat cu vioiciune până în zori. În oara de pausă Dl. *I. M.* au cetit 2 telegrame sosite dela Dni *A. Diaconovicu* din Bogșa și dela *Dl. Ilea* din Cluj.

Așa au decurs această festivitate unică în felul ei, care a putut lăsa impresia aceea, tuturor care au luat parte la ea, că buna înțelegere și armonia poate exista întră popoarele acestei patrii, după cum există în miniatură în orașelul Biserica-Albă, numai bunăvoință să fie. Interesele particulare și dorința imorală de a predomina, trebuiesc abandonate — și pacea, înțelegerea, dragostea frățească va cuprinde păturile soțietății pretutindenea. Fericiți ar fi toți oamenii atuncea, în această patrie comună!

I g i e n ă .

Câte-va cuvinte despre Tusea convulsivă.

Tusea convulsivă, care se mai numește în termeni populari și *tusea măgărească*, este o maladie foarte contagioasă, epidemică, ce este produsă de un microb, care introdus în organism prin apă, ori alimente, seau îl inspirăm din aer, produce tusea măgărească. Acest microb se numește *Oidium Tucherii*.

Această boală vine mai mult la copii dela 1—7 ani și se ivesce mai cu osebire toamna și iarna; fetele sînt mai predispuse decît băieții.

Această boală este caracterisată printr'o tuse violentă, sufocațiunii, revenind prin accese la intervale mai mult sau mai puțin depărtate. Tusea vine mai mult noaptea, dimineața și seara. Ea începe printr'o gădilătură neobicinuită, cu slăbiciune și neastempăr, are dureri foarte mari în piept, fața se roșește, se învînețesc și se umflă; ochii lăcrămează și sângele de multe ori isbucnește pe nas seau pe gură.

După acest period tusea începe a-și lua forma măgărească, adevă în accesele de tuse copilul nu mai poate respira, se înădușește și în urmă respirația se face ca un vuet particulariu, care imitează sbieratul măgariului, de unde i s'a și dat numele de tuse măgărească. După-ce încetează tusea bolnavul are vîrsături cu bale, oboseală și greutate în cap.

Accesele sau apucăturile de tuse vin de câte 20 sau 30 de ori în timp de 24 de oare, mai mult noaptea decît ziua în timp de o săptămână cel mult, după care apoi începe a se rări din ce în ce fiind mai slabe. Tusea măgărească ține dela trei până la șase săptămâni și câte o dată chiar până la șase luni.

De ordinariu această boală nu este tocmai periculoasă, dar poate avea urmări grave, precum accidente cerebrale (boale de creeri), o slăbiciune generală, inflamație de plumăni, ivirea tuberculosei*) și diferite alte boale care scurtează zilele copilului.

Tratamentul tusei convulsive se împarte în doue; în tratamentul aplicat prin regulile igienice și prin metoda medicală.

Regulele igienice care trebuiesc păstrate cu strictețe sînt: A se ținea copilul la aer curat în timpul când vine accesul de tuse, a se păzi de frig, de umezeală și de schimbări repezi de temperatură, va purta flanelă pe piele, i se va da copilului mîncare bună și regulată. Deacă boala se prelungesce mai mult, s'e se transpoarte copilul la țeară la aer curat.

Ca tratament medical, se va face s'e se evaporeze în camera copilului gaz de iluminat (petroleum). Se va da copilului de beut de 2 sau de 3 ori pe zi un *ceaiu de coajă de migdale dulci*, îndoit cu

*) Vezi „Foaia Diecesană“ Nr. 41. din 14/26. Octomvrie 1890. „Despre Phthisie“.

lapte de vacă sau de măgăriță, în care se va adauge după etatea copilului dela 10 până la 25 centigrame de sulfar (floare de pucioasă).

Asemenea i se va da un gudron câte doue lingurițe dimineața și doue seara într'o ceașcă cu lapte. O bucată de flanelă muiață bine în *seu*, sau în grăsimi de porc și încălzită bine se va aplica pe pieptul copilului ținendu-o mai multe zile.

În cele din urmă dacă boala merge progresând se poate da dimineața și seara câte un praf din următoarele medicamente, pe care le va lua dela farmacie:

Praf de rădăcină de belladonna 10 centigrame și zachăr în praf 6 grame. S'e se împartă în 12 prafuri și se se bec un praf dimineața și unul seara.

Asemenea va mai lua, dacă tusea tot nu încetează, câte patru prafuri pe zi din următoarele medicamente, pe care le va lua tot dela farmacie:

Oxyd de zinc 50 centigrame, Praf de gumă 1 gram și zachăr 4 grame. S'e se împartă în 8 prafuri, din care se va lua 4 pe zi; unul dimineața, altul la 10 oare, altul la 2 oare dup' amezăzi și altul seara înainte de culcare.

Un Medic englez a vindecat o mulțime de copii bolnavi de tuse măgărească prin *fum de pucioasă*.

Această operație se face în modul următoriu: Se va trece copilul în altă cameră din camera unde șede sau doarme. În camera unde stă și doarme copilul bolnav se vor închide bine ușile și ferestrele, lăsând în casă toate lucrurile ce se află; apoi într'un lighean de pămînt cu cărbuni aprinși se va pune (în lighean peste cărbuni) 300 până la 500 grame *ge pucioasă*, după mărimea camerei; fumul de pucioasă se va lăsa în casă în timp de 4—6 oare. Pe urmă se vor deschide ferestrele și ușile ca s'e iasă fumul, ear lucrurile din casă se vor scoate la aer curat. Seara copilul bolnav se va culca în aceea cameră curățită, și astfel se va vindeca.

Mîncarea copilului bolnav de tuse măgărească va fi nutritoare și ușoară de mistuit pentru a-i susținea puterile; i se va da se bec în cursul zilei lapte de vacă sau de măgăriță, va mînce ouă proaspete moi, carne de paseri (hoare) și va lua vin de quinquina, câte un pahăruț înainte sau după masă.

Bucuresei.

Dr. Em. Elefterescu.

Hauzesei, în 9. Noemvrie 1890.

Ziua ss. Archangelii, Michail și Gavril, ca patronii santei noastre biserici, a fost pentru locuitorii din Hauzesei s'rbatoare rară, căci la stăruința inteligenței din comuna Fârdia s'a înființat un cor vocal mixt compus din 50 de membri, care numai de curînd și-a început activitatea.

Căpătînd noi scire dela părintele P. Petrovicu, președintele corului, că tînerul cor voesce s'e cânte puținele cirimonii, ce în așa scurt timp le-a putut

învăța, am ales din comitetul parochial o deputăciune, care la marginea comunei a întimpinat corul în frunte cu păstorii lor. După-ce fuseră binevențați din partea deputăciunii intonară moto: „Cântarea ne însuflețește”, apoi plecară la biserică unde la sosire fură întimpinați cu 3 salve de trăsuri.

Sânta liturgie au celebrat-o amândoi preoții P. Petrovițiu și S. Logojan, dându-se salve la momentele cuvenite; eară corul postat în mijlocul bisericii, a cântat atât de frumos, de dulce și de melodos, încât a înduioșit și a cuprins inimile tuturor credincioșilor veniți până și din comunele vecine. Cu deosebire a plăcut sopranul celor 15 coriste încât mulți lacreman de bucurie, auzind ce n'au mai auzit pân' acuma.

După s. liturgie plecară toți cătră casă luând și lăsând o dulce suvenir și mulțumire sufletească.

Onoare și laudă DD. preoți și D. învățătorii din comuna Fârdia, cari prin stăruința lor au adus poporul dela calea rătăcită, pe care apucase mai anul trecut și au restabilit pacea și buna înțelegere în comună.

Onoare și laudă tinerului diriginte G. Popoviciu din Leucusesci, care până acum a înființat încă 3 coruri vocale spre fala și mândria națiunii noastre române. — Primească deci pe aceasta cale felicitările noastre! Dee Ddeu ca în toate comunele vecine să se înființeze coruri vocale.

Vasile Olariu,
epitrop.

P. Georgioniu,
învățătoriu,

Convocare.

Prin aceasta convoc adunarea de constituire a despărțământului Făget al reuniunii învățătorilor pe ziua de 23. Noemvrie a. c. st. vechiu în localul școlii gr. or. române din Făget la 9. oare a. m. la care adunare sânt poftiți a lua parte toți membrii despărțământului precum și alți amici ai școlii.

Obiectele:

1. Constituirea despărțământului pe anul 1890/91.
2. Prelegere practică cu elevii școlii confesionale din Făget având a se instrua elevii din toate clasele în toate obiectele prescrise pentru școala populară în restimp dela 8—11 oare a. m. prin învățătorul T. Unipan.
3. Criticele din partea membrilor asupra acestei prelegeri.
4. Propunerii și eventual alte prelegeri din partea membrilor.

Făget, în 12. Noemvrie 1890.

Sebastian Olariu,
protopop ca președintele despărț.

Varietăți.

Ajutoriu preainalt. Maiestatea s'a îndurat preagrățios a dărui din casseta privată un ajutoriu de 150 fl. pe seama bisericii noastre rom. gr. or. din Fârdea.

Denumire. Procurorul reg. din Teresiopol, Béla Salacz, este denumit de președinte la tribunalul reg. din Caransebeș.

D. Otto Popoviciu. În adunarea generală a comunității de avere ținută Sâmbătă în 10/22. l. c. D. Otto Popoviciu, practicant de foresteriu, a fost ales de *taxator* al pădurilor comunității de avere din Caransebeș.

Numiri. Dl. Dr. George I. Ciurcu este numit cu ziua de 1. Noemvrie șef de clinica oftalmologică la facultatea de medicină din Bucuresci. — De asemenea dl. Aurel A. Suciu e numit cu zia de 1. Noemvrie profesor la catedra de partea științifică dela gimnasiul real din Turnu-Măgurele.

† **Vilhelm III.** regele Țerilor-de-jos a murit Duminecă în 23. l. c. st. n. lui îi urmează pe tron fie-sa minorena *Vilhelmina*, sub regența veduvei regine.

† **Teofan Zsivkovics**, episcopul ortodox sârbesc al Carlstadtului, a reposat Joî seara în ziua Sântilor Arhangeli, în reședința sa episcopescă din Plaski. Reposatul născut la anul 1825. și episcop dela 1874. a fost foarte iubit de inteligența și poporul sârbesc pentru simțul seu pur național, de aceea el a fost ales la 1881. după moartea lui *Procopiu Ivackovicu* de patriarh sârbesc, însă coroana n'a întărit alegerea lui. Fie-i țărina usoară!

Necrolog. *Alisandru de Makay*, din Logoj, consiliariu regesc, fost deputat dietal dela a. 1836—1847. apoi vicecomite, mai peurmă președinte la tribunalul reg. din Logoj, în care calitate a devenit în pensiuine, — a reposat în Domnul Duminecă în 23. Noemvrie st. n. în etate de 85 de ani.

Reposatul a fost diregătoriu drept și harnic, pentru aceea s'a bucurat în toată vieța de stima tuturor concetățenilor sei fără deosebire de naționalitate și de religiuine. — Fie-i țărina usoară!

O descoperire a doctorului V. Babeș. Institutul bacterologic român, care, deși tiner, se distinge printr'o activitate neîntreruptă, e în punctul de a face o descoperire, care îi va face onoare. Dl. profesor Dr. Babeș, neobositul director al institutului, într'o lecțiune ținută zilele trecute a anunțat studenților, că a găsit mijlocul, de a vindeca turbarea, chiar când a început a se declara simptomele ei. Se scie, că Dl. profesor Babeș mai de mult modificase metoda Pasteur de tratate a turbării, modificare, care a fost comunicată și academiiei din Paris; perfecțiunea ultimă însă, ce e în punctul de a aduce, va pune și mai mult în vază, serioșitatea lucrărilor domnului profesor Babeș și a institutului de sub conducerea sa.

Domnii Dr. Asaki și Dr. Babeș, după cum spun ziarele bucurescene, au plecat luni seara spre Berlin la doctorul *Koch*.

Metoda „Koch” în Bucuresci. Profesorul Dr. Babeș, renumitul bacterolog român, a început din 19. l. c. n. pelângă asistența celor mai însemnați doctori din Bucuresci, vindecarea cazurilor de tuberculosă după metoda lui Koch.

Constituirea Societății academice „Academia ortodoxă.” Comitetul ales în adunarea generală din 13/25. Noemvrie a. c. s'a constituit în ședința din 15/27 Noemvrie a. c. în următorul chip: **Președintele Societății:** stud. theol. Vasile Găină; **Casariu:** stud. theol. Dimitrie Teleaga; **Secretariu de interne:** stud. theol. Teodor Balan; **Comisiunea secției literare:** **Președintele secției și I. vicepreșident al Societății:** stud. theol. Titu Popescu; **Bibliotecariu:** stud. theol. Vasile Lucan; **Econom:** stud. theol. Stefan Cepișca. **Comisiunea secției musicale:** **Președintele secției și al II. vicepreșident al societății:** stud. theol. Mihail Ursuleac; **Secretariu de externe:** stud. theol. Zaharie Percec; **Controlor:** stud. theol. Constantin Hlibka. **Comisiunea revizuitoare:** stud. theol. Ioan Pohoacă, stud. theol. Vasile Gheorghiu, stud. theol. George Dracynski.

Societatea acad. „Junimea” din Cernăuți sărbăzuează aniversarea a XIII. a fundării sale, Luni în 8. Dec. (26. Nov.) a. c. în pavilionul otelului „Weiss”. **Președintele comitetului:** stud. theol. *Petru Ionescu*. **Secretariul:** stud. theol. *Adrian P. Desseanu*.

Mulțămire publică. Biserica nouă din *Slatina-Mică* a escitat o deosebită iubire în credincioșii sei, ale cărei semne sânt prețuitele donuri ce încurg mereu. Acum cu ocaziunea sărbării hramului bisericii ss. Arhangeli Mihail și Gavril, Domnul Ilie Demetroviciu, notariu cercual în Slatina, cu amabila sa soție au binevoit a dona santei noastre biserici un policandru foarte pompos, pentru care faptă marinimoasă — deamnă de imitat — îi rugăm să primească și pe această cale mulțămirele noastre cele mai călduroase. Slatina-Mică, la 9. Noemvrie 1890. *Comitetul parochial gr. or.*

Invenție nouă românească. Primtenentele ces. și reg. de Artilerie *Nicolze Logojanu*, de nascere din Caransebeș, a inventat o cheie numită „cheia-duplă comoadă” (Commoditäts Doppelschlüssel), care este atât de practică încât merită totă atențiunea și a publicului nostru. Cu această cheie se poate încunea și descunea ori și ce ușă fără a se atinge de ea, prin urmare încunerea și descunerea ușei se poate face și din pat, fie patul în ori și care loc și direcțiune a chilie și în ori și care îndepărtare. Scopul și folosul practic al cheiei acesteia este: Încungiurarea morburilor ce provin din receala ce omul și-o câștigă prin secularea din pat cald pentru de a descunea și încunea ușa ca să între o anumită persoană (servitori, servitoare etc.). Pe timpul dormirei o adoua persoană fiind cheia în ușă e imposibil a descunea ușa și a intra în chilie. Această cheie se nimere la toată ușa și la ori și ce bravă; pentru aceea precum la călători, mai virtos în hoteluri, așa în băi pentru cei morboși nu se poate din destul recomanda. Tractarea cu ea e foarte simplă și ori și cine o poate foarte ușor întrebuița fără a face cea mai mică schimbare la ușă sau bravă. Cheia comodă e așa de mare și grea ca o cheie comună și prin urmare fără greutate o poate omul purta la sine. Descrierea modului de întrebuițat îl primesce fiesce-carele gratis odată cu cumperarea cheiei a cărei preț nu va fi mai mare ca 60—80 cr. Această cheie e patentată pentru Austro-Ungaria, Franța,

Germania și Anglitera și, după-cum sântem informați, voesc a o patenta și pentru America; fabricarea și producerea e în lucrare și cât mai curând pentru vnzare se va distribui pe la diferite firme în diferite locuri. — Grătulăm din inimă dlui primtenente, carele prin aceasta invențiune face onoare nu numai lui, ci și neamului din carele face parte.

Un Nestor român. *Dimitrie Procovictu*, archipreviter-staurophor. consiliariu consistorial emeritat al archidiecesei ortodoxe-orientale din Bucovina, și-a sărbat la 20. Noemvrie a. c. în Mămăesci lângă Cernăuți iubileul de 60 ani al preoției și căsătoriei sale. Iubilantul este în etate de 87 ani și soția sa de 77 ani, ear succesorii care au participat la această rară sărbare sânt: 1 fiu, 2 fiice, 1 noră, 3 gineri, 25 nepoți și nepoate, 21 strănepoți și strănepoate, dintre care 2 au ajuns deja la o stare socială independentă. Nestorul archidieceșan a ocupat însemnate funcțiuni pe timpul episcopului E. Hacman și a fost în trei rânduri președinte al comisiunii însărcinate cu regularea parochiilor din archidieceșca Bucovinei. Prelângă toată etatea înaintată, bătrânul iubilant se bucură împreună cu soția sa de o deplina sănătate corporală și spirituală și își aduce aminte cu multă acurateță de toate întâmplările din timpurile demult trecute.

O cântăreață filantropă. Din Graz se scrie: Cântăreața *Maria Wilt* a făcut, din incidentul despărțirii sale totale de artă, o fundațiune de 100.000 fi. în folosul ascultătorilor universitari din Graz și Viena. Fundațiunea, al cărei venit anual este 4000 fl. este menită pentru câte cinci studenți din Graz și pentru câte cinci din Viena, fără deosebire de naționalitate și confesiune, care voesc să ajungă la titlul de Dr. în o sciință oare-care.

Bibliografie.

„**Romänische Revue**”, revistă politică literară. Redactor: *Dr. Corneliu Diaconovich*. Direcțiunea: Wien, VIII, Alserstrasse 27. Anul VI. Nrii X., XI. și XII. *Cuprinsul:* An die Leser. — Die romänische Nationalconferenz. abgehalten am 27. und 28. October 1890. zu Hermannstadt. — Die griechisch-walachische Kirchengemeinde in Budapest, Majestätgesuch, Anhang. — Romänische Münzen im Cabinet der Universität Czernowitz. — Gedichte von V. Alexandri. Deutsch von L. V. Fischer. — Litteratur. — Inhalts-Verzeichniss und Titel zum VI. Jahrgang. „Romänische Revue” apare la mijlocul fie-cărei luni în fascicule. Prețul pentru Austro-Ungaria pe un an întreg e 10 fl. Abonamentele se fac la Direcțiune.

A apărut în Tipografia „*Cărților bisericesci*” din Bucunesci, **Octoichul cel Mare**, edițiunea S-tului Sinod după cea din Niamț, cu prețul de 20 de lei nelegat, 24 de lei legat în piele și pânză și cu prețul de 28 de lei legat în piele de marochin.

Au apărut:

Scrierile lui Ioan Creangă, „**Povestile**” în 3 edițiuni, populare de 2 lei, de lux 3 lei și pe hârtie Bristol

5 lei. În fruntea volumului se află o prefață de A. D. Xenopol și biografia autorului de Grig. I. Alexandrescu. La toate edițiile se află portretul și un autograf al lui Creangă. Se află la toate librăriile din România. Depositul principal la frații Șarada Iași.

A eșit de sub tipar din imprimeria „Românului” „Cercetări” despre școalele românesce din Turcia de Teodor Burada — *Prețul 2 lei.*

A apărut volumul I. din „Cursul de drept român” de C. G. Disescu, avocat și profesor la facultatea de drept din București.

„Manual de gramatica limbii române partea III.” sintactică, pentru cursul inferior, al școalelor secundare de M. Străjan, Dr. în filosofie și profesor de limba română la cursul superior al liceului din Craiova.

Ediția IV. amelorată și întocmită după un nou metod.

Prețul unui exemplariu 2 lei 50 bani.

Nr. 194. ex 1890.

Concurs.

Pe baza ordinăciunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 26. Maiu 1890. Nr. 590. S. se escrie concurs cu termin de 30 de zile pentru ocuparea definitivă a postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. din **Apadia**, ppviteratul Caransebeșului.

Emolumente:

1. Salariu în bani gata 200 fl. dela începutul anului 1891.
2. Cincisprezece Hectolîtri și 37 de litri de cucuruz în boabe.
3. Treizeci și doi de metri de volum de lemne de foc, din cari se va încălzi și școala.
4. Petru participare la conferințe 10 fl. și pentru scripturistică 5 fl.
5. Două jugere de pământ arătoriu.

Reflectanții sînt poștiți, ca până la terminul indicat sê-și trimită recursele instruate conform preseriselor esistente la oficiul protopresviteral în *Caransebeș* și sê se prezenteze în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în biserica parochială din **Apadia**.

Apadia, din ședința comitetului parochial ținută în 30. Septemvrie 1890.

Comitetul parochial.

NB. Comuna bisericească va fi îndatorată a îngrijii și de quartirul învățatoriuului.

[63] 2—3

Andrei Ghidiu, m. p.
ppviter tractual.

Redactor responsabil **IEON IONASIU**.



Concurs.

Pe baza ordinăciunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 12. Septemvrie 1890. Nr. 2529. B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parochia de clasa a III. pelângă neputinciosul paroch Ioan Juica din **Broscești**, protopresviteratul Oraviței, Cottul Căraș-Severin, cu termin de recurgere și de alegere pe ziua de *Duminecă în 16. Decembrie a. e. st. v.*

Emolumintele împreunate cu acest post sînt:

A treia parte din toate venitele parochiale ale parochului veteran Ioan Juica.

Doritorii de a ocupa acest post sînt avisați a-si trimitte recursele lor instruate conform preseriselor Stat. organic bisericesc și regulamentului pentru parochii — adreseate comitetului parochial — Prea on. oficiu protopresviteral în Oravița.

În fine recurenții sînt poștiți a se presenta în vre-o *Duminecă* sau sêrbătoare în s. biserică spre a-si arêta desteritatea în cântare și oratorie.

Broscești, în 4. Noemvrie 1890.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **Alesandru P. Popovicu** administrator prot. [64] 2—3

C. JUCU,

Mesariu-Templariu și Sculptor,

unicul Român din Bănat, premiat cu „Medalia de argint” la Esposiția română din Sibiu, în anul 1881. *pentru desteritatea în lucrare.*

Cu lucrătoare bine organizată și esistentă din a. 1859.

Am onoare a me recomênda *On. Public Român* ca Liferant de cele mai frumoase Mobile bisericesci și școlastice, precum Iconostas, Tronuri episcopesci, Sfejnice la altariu, Ripide ș. a. în cea mai frumoasă auritură și pictură.

Eară la cerință espedez și planuri și proecte de spese. A se adresa la firma

C. Jucu

R. Lugos.

[65] 1—2

Tipariul și editura tipografiei diecesane în Caransebeș.